

Čtyři organizace v Česku spojily své síly, aby zvýšily bezpečnost dětí na internetu

16.1.2023 - | Člověk v tísni

Safer Internet Centrum ČR provozuje od roku 2019 sdružení CZ.NIC, správce české národní domény. Cílem centra je vytvářet, koordinovat a komunikovat aktivity zaměřené na zlepšování online bezpečnosti dětí a mládeže v České republice. Provoz obdobných center ve 30 evropských zemích spolufinancuje Evropská komise prostřednictvím projektových výzev, přičemž aktivity českého konsorcia v příštích dvou letech podpoří částkou více než 18 milionů Kč.

"Fakt, že Evropská komise vyjádřila další podporu českému Safer Internet Centru, svědčí nejen o tom, že podobné projekty jsou v dnešní době důležitější než kdy jindy, ale také o kvalitní práci mých kolegů v minulých letech. Pod jejich vedením vznikl například mezinárodně oceňovaný seriál #martyisdead, přes hotlinku STOPonline.cz se vyřešilo více než šest tisíc hlášení nezákonného obsahu na internetu, podařilo se rozeslat nástěnku bezpečného internetu do více než čtyř tisíc základních škol a konala se řada osvětových akcí pro laickou i odbornou veřejnost, včetně škol a dětských domovů," uvádí Tomáš Fuňka z CZ.NIC, jenž je garantem projektu českého Safer Internet Centra.

"Nadále chceme pokračovat v aktivitách věnujících se prevenci a vzdělání v tématech bezpečnějšího internetu a díky spolupráci s respektovanými partnery, kterými jsou Člověk v tísni, Dětské krizové centrum a Linka bezpečí budeme moci efektivněji působit v oblastech mediálního vzdělávání, digitálních práv dětí, krizové intervence a specializované pomoci sexuálně zneužitým dětem," dodává Tomáš Fuňka.

PLÁNOVANÉ AKTIVITY KONSORCIA PRO OBDOBÍ 2022-2024

- Budou uspořádány desítky vzdělávacích kurzů na podporu mediální a digitální gramotnosti, díky nimž budou v prezenční i online podobě proškoleny tisíce učitelů,
- vznikne řada nových audiovizuálních a e-learningových materiálů pro žáky základních a středních škol, nový edukační seriál Alenka v říši gifů natočený v koprodukcii s Českou televizí a nový díl videohry na téma návyků v digitálním světě,
- s cílem zlepšit přístup k preventivnímu a vzdělávacímu obsahu, podpořit jeho šíření a komunikaci a vytvořit centrální místo pro téma bezpečnějšího internetu bude vybudována moderní digitální platforma SIC CZ,
- proběhnou dva ročníky Dne bezpečnějšího internetu a Týdnů mediálního vzdělávání,
- bude rozšířena kapacita helplinek, které budou schopny obsloužit až pět tisíc volajících,
- bude podpořeno centrum ambulantní krizové pomoci, jehož prostřednictvím bude poskytována krizová intervence dětem a/nebo mladistvým,
- v kooperaci s Útvarem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia bude zanalyzováno na sedm tisíc hlášení nelegálního obsahu na internetu, a to prostřednictvím online hotlinky STOPonline.cz
- a bude vyvinut automatizovaný nástroj pro bezpečnostní analýzu webů škol.

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY

Umět posoudit důvěryhodnost nalezených informací, nastavit si zdravou hranici mezi časem stráveným online a offline nebo využívat média bezpečně, jsou v dnešním světě klíčové dovednosti...

"Umět posoudit důvěryhodnost nalezených informací, nastavit si zdravou hranici mezi časem stráveným online a offline nebo využívat média bezpečně, jsou v dnešním světě klíčové dovednosti. Na části škol se je žáci učí v rámci 'mediálního vzdělávání' či 'mediální výchovy', které se prolínají různými předměty. Nejčastěji občanskou naukou a jazyky. Některé školy zařazují mediální výchovu jako samostatný předmět. Z našich průzkumů vyplývá, že učitelé jsou si v této problematice značně nejistí. Abychom pedagogům cestu k rozvoji mediální gramotnosti žáků usnadnili, připravujeme pro ně atraktivní audiovizuální materiály k aktuálním tématům. Jsou k dispozici zdarma nejen všem pedagogům, ale třeba i metodikům prevence a dalším zájemcům z oblasti vzdělávání dětí a mládeže prostřednictvím portálu jsns.cz. Organizujeme pro ně také řadu jednodenních seminářů i dlouhodobých intenzivních kurzů," přibližuje nabídku vzdělávacího programu Jeden svět na školách (JSNS) společnosti Člověk v tísni jeho ředitel Karel Strachota.

HELPLINKY

V České republice bude rozšířena kapacita již existující helplinky, na kterou se mohou dovolat jak děti, tak rodiče, a to v tíživé situaci související s internetem. Kromě telefonického kontaktu mají k dispozici i možnost komunikace prostřednictvím chatu nebo e-mailu. Témata, se kterými děti na helplinku volají, se v čase proměňují, prodlužuje se doba hovoru, roste počet krizových intervencí a rostou i nároky na pracovníky linky. Přibližně polovina dětí se v tuto chvíli na helplinku v důsledku jejího přetížení i přes její nepřetržitý provoz nedovolá. Díky projektu bude možné kapacitu helplinek navýšit.

V minulosti se na projektu spolu se sdružením CZ.NIC podílela pouze Linka bezpečí. Nyní, díky zapojení další krizové linky Dětského krizového centra (Linka důvěry Dětského krizového centra), která poskytuje odbornou pomoc týraným, sexuálně zneužívaným či zanedbávaným dětem a jejich rodičům, dojde k rozšíření kapacit při poskytování pomoci při problémech souvisejících s internetem. Jedná se především o případy spojené s kyberšikanou, sextingem nebo rizikovými kontakty, jejichž následkem mohou být děti vylákány na nebezpečné osobní schůzky. Linka důvěry Dětského krizového centra nabízí také provoz speciální non-stop telefonické linky Rizika kyberprostoru, která má za cíl poskytnout krizovou intervenci dětem ohroženým právě v kyberprostoru a podpořit děti v jejich právech a informovat je o možnostech řešení rizik s kyberprostorem spojených. Na linku se mohou obracet děti i dospělí.

"Počet dětí v tíživé situaci volajících na Linku bezpečí v souvislosti s pobytem na internetu rok od roku přibývá. Loni jsme zaznamenali přes čtrnáct set kontaktů. Jednalo se například o obtěžování cizí osobou (kyberstalking), online vztahy, sexting, lákání na schůzku, nelegální obsah atd.," uvádí Soňa Petrášková, ředitelka Linky bezpečí.

"Linka bezpečí ale neposkytuje pomocnou ruku pouze telefonicky nebo online. Nabízí i preventivní kurzy bezpečnosti na internetu žákům základních a středních škol, ve kterých děti učí, jak řešit časté krizové situace. S dětmi například řešíme, jak nastavit bezpečnost profilu, jak se zachovat v případě kyberšikany, zda ji někomu nahlásit nebo zda je na místě řešit situaci s Policií ČR. Dítě vedeme k tomu, aby na tíživou situaci nezůstávalo samo a svěřilo se někomu dospělému ze svého okolí," doplňuje Soňa Petrášková.

I statistiky zaznamenané Dětským krizovým centrem, které poskytuje péči především sexuálně zneužívaným dětem, zaznamenávají rostoucí trend. *"Počet zneužívaných dětí v čase roste,"* vysvětluje ředitelka Dětského krizového centra a klinická psycholožka Zora Dušková a pokračuje: *"Nástup*

internetu zapříčinil nové formy zneužívání dětí. Velmi snadná možnost navázat kontakt prostřednictvím sociálních sítí pod falešnou identitou, usnadňuje možnost vylákat dítě na schůzku a tam jej sexuálně atakovat."

CENTRUM AMBULANTNÍ KRIZOVÉ POMOCI

Cílem ambulance Dětského krizového centra je poskytovat odbornou péči dětem a mladistvým, kteří byli zneužiti a stali se obětí trestného činu. *"V ČR přibývá případů sexuálního zneužívání dětí, kdy děti potkají útočníka na sociálních sítích. Děti se v ambulanci svěřují, že byly na internetu vystaveny sledování nevhodného obsahu, nuceny ke sdílení intimních fotografií, opakovanému vydírání, lákání na schůzku a zneužití,"* vysvětluje Zora Dušková. Ambulance je nedílnou a důležitou součástí komplexní pomoci, která se dětem ohroženým online prostředím může nabídnout. Pomáhá dětem zpracovat traumatickou událost tak, aby se mohly integrovat zpět do běžného života bez trvalých psychických následků a neztratily důvěru v běžný svět, ale také svět virtuální, který k jejich životu patří. Seznamuje děti s jejich právy, která mají v běžném i digitálním světě.

HOTLINKA PRO HLÁŠENÍ ILEGÁLNÍHO OBSAHU NA INTERNETU

Kromě helplinek pro děti, studenty a rodiče, bude pod hlavičkou společného projektu pokračovat také hotlinka pro hlášení ilegálního obsahu na internetu (zejména dětské pornografie) s názvem STOPonline.cz. V současnosti je na tuto hotlinku hlášeno přibližně čtyři tisíce případů ročně a v rámci jejího provozu probíhají osvětové a preventivní kampaně.

KAM SE OBRÁTIT?

Linka bezpečí:

- 116 111

Linka důvěry Dětského krizového centra:

- 241 484 149
- 777 715 215
- 778 510 510 (telefon pro problematiku rizik kyberprostoru)

<https://www.clovekvtisni.cz/ctyri-organizace-v-cesku-spojily-sve-sily-aby-zvysily-bezpecnost-deti-na-internetu-9893gp>